

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

10-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 10 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Jahongirov Burxon</i> O'ZBEKISTON VA BUYUK BRITANIYA MUNOSABATLARI	13-18
<i>Kenjayev Sardor Nurmurod o'g'li</i> AMIR TEMUR DAVRIDA MINTAQADA KATOLIK CHERKOVI FAOLIYATI	19-23
<i>Atamuratova Dilafruz Rashidovna</i> XORAZM TARIXINI O'RGANISHDA "TARJIMON" GAZETASINING AHAMIYATI	24-28
<i>Karimbayeva Salomatxon, Isxakov Bexzod Barkamalovich</i> FARG'ONA VODIYSI O'ZBEKLARI MODDIY MADANIYATIGA DOIR QARASHLAR TAHLILI	29-34
<i>Лукашова Наталья Михайловна</i> ИСТОРИЯ ТАШКЕНТА 30-Х ГОДОВ XVIII - ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ XIX ВЕКА, ПРЕДСТАВЛЕННАЯ В РУССКИХ ИСТОЧНИКАХ	35-40
<i>Asadova Ra'no Baymanovna</i> 1991–2025-YILLARDA O'ZBEKISTON-HINDISTON DIPLOMATIK VA TA'LIMIY HAMKORLIGINING RIVOJLANISHI: TARIXIY ASOSLAR VA ZAMONAVIY ISTIQBOLLAR	41-44
<i>Turdimuratov Yangiboy Allamuratovich</i> ETNOIQTISODIYOT XO'JALIK FAOLIYATI SEGMENTI SIFATIDA, UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI, FUNKSIYALARI VA SHAKLLARI	45-52
<i>Tursunov Farrux G'ulomovich</i> QASHQADARYO VOHASI TOJIKLARINING HUNARMANDCHILIK TAOMILLARIDAGI O'ZGARISHLAR	53-58
<i>Mullajanova Xosiyat Yazdankulovna</i> XIX ASR OXIRIDA RUS GEOGRAFIK JAMIYATNING ILMIY TADQIQOTLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	59-63
<i>Муминов Азизбек</i> ИСТОРИЯ ЖИЗНИ И НАУЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РАФАЭЛЯ ПАМПЕЛЛИ, ПРИЕХАВШЕГО В ТУРКЕСТАН В НАЧАЛЕ XX ВЕКА	64-69
<i>Suyarov Maxmudjon Sobirjon o'g'li</i> YUNON-BAQTRIYA TANGALARIDA AYOLLAR OBRAZI – DINIY-SIYOSIY RAMZ SIFATIDA	70-74
<i>Tuyev Fazliddin Erkinovich</i> BUXORO, NAVOIY VA SAMARQAND VILOYATLARIDAGI MUZEYLARINING XORIJIY ALOQALARI	75-80
<i>Mamatqulov Bekzod Sherozovich, Shonazarov Elnur Abbos o'gli</i> QASHQADARYO VILOYATIDA AYOLLAR BANDLIGI VA YENGIL SANOAT TARMOQLARINING IJTIMOIIY-IQTISODIY ROLI: TARIXIY TAHLIL VA NATIJALAR	81-85

<i>Jumayeva Shohida Choriyevna</i> SURXONDARYO VILOYATIDA CHORVACHILIK SOHASIDA MUTAXASSISLAR TAYYORLASH JARAYONIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR	86-90
<i>Azatov Allayar</i> RIVOJLANGAN O'RTA ASRLAR YOZMA MANBALARIDA QUYI AMUDARYO HAVZASI VA "XORAZM DENGIZI" TO'G'RISIDAGI MA'LUMOTLAR	91-99
<i>Ro'ziyeva Mashxura Abdimuminovna</i> LO'LILARDA O'ZLIKNI ANGLASHNING ZAMONAVIY JIHATLARI	100-105
<i>Orunbayev Asli</i> IKKINCHI MASHRUTIYAT JARAYONIDA JÖN TURKLAR HARAKATI VA RESPUBLIKA G'OYALARINING SHAKLLANISHI	106-113
<i>Matyaqbov Toyirjon Sultanbayevich</i> XORAZM VOHASI NEOLIT DAVRI O'RTA BOSQICHI KULOLCHILIGI XUSUSIDA BA'ZI MULOHAZALAR	114-116

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Doniyorova Shaxnoza Doniyorovna, Abduljalilov Xojiakbar Abduljalil o'g'li</i> O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA XUSUSIY SEKTORNING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	117-122
<i>Bazarova Gulnora Gulamovna</i> O'ZBEKISTON IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDA SHANXAY HAMKORLIK TASHKILOTI.(UMUMIY MAQSADLAR YO'LIDAGI RIVOJLANISH).....	123-127
<i>Yadiyarova Shahnoza</i> THE ROLE OF THE MARKETING SYSTEM IN INCREASING THE COMPETITIVENESS OF LOCAL ENTERPRISES	128-135
<i>Нурмуродов Камолитдин Пирмаматович</i> НАУЧНЫЕ ВЗГЛЯДЫ К ПОНЯТИЮ ФИНАНСОВЫЕ РЕСУРСЫ	136-141
<i>Mamatqulova Muxlisa Mamirjanovna</i> O'RMON XO'JALIGINI MOLIYALASHTIRISHNING BYUDJET VA BYUDJETDAN TASHQARI MANBALAR HISOBIGA MOLIYALASHTIRILISHI	142-146
<i>Olimjonova Sexriyo Muzaffar qizi</i> TURIZM INDUSTRIYASI VA MEHMONDO'STLIK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH	147-150
<i>Anvarova Muhsinakhon Otabek kizi</i> THE ROLE OF BIOSPHERE RESERVES AND NATIONAL PARKS IN TOURISM	151-154

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Yusupova Ranoxon Tolibjonovna</i> TECHNICAL DEVELOPMENT AS AN ETHICAL-STRATEGIC RESOURCE	155-158
<i>Adilov Zafar Yunusovich</i> MAHMUD AZ-ZAMAXSHARIYNING INSON KAMOLATI HAQIDAGI FALSAFIY QARASHLARI	159-165

<i>Xo'janova Tamara Jo'raevna</i> YANGI DAVR VA HOZIRGI ZAMON FALSAFASIDA AXBOROT URUSHLARINI O'RGANISHNING PARADIGMALARI	166-170
<i>Narziyev Zubaydillo Ibodilloevich</i> AZIZIDDIN NASAFIYNING "ZUBDAT UL - HAQOYIQ" ASARI TASAVVUF FALSAFASIGA OID MUHIM MANBA	171-175
<i>Axmedova Dilrabo Sa'dullayevna</i> YOSHLARDA MA'NAVIY VA AXLOQIY QIYMATLAR: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY O'RTASIDAGI TENGSIZLIKLER VA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	176-179
<i>Murtozayev Shahobiddin Baxriddinovich</i> UMAR SUXRAVARDIYNING "AVORIF UL-MAORIF" ASARINING IJTIMOIY-AXLOQIY TAHLILI	180-185
<i>Shamsutdinova Nigina Karimovna</i> ABU ALI IBN SINO IRFONiy QARASHLARI: «TA'BIRI MANZIL» ASARI MISOLIDA	186-190
<i>Pardayeva Marhabo Davlatovna</i> "ODAMIYLIK" TUSHUNCHASINING ZAMONAVIY KONTEKSTDA TRANSFORMATSIYASI	191-197
<i>Aripova Zulfiyaxon Solijonovna</i> SHARQ FALSAFASIDA IJTIMOiy ADOLAT TAMOIYILLARI: FOROBIYNING FALSAFIY MEROSI MISOLIDA	198-203
<i>Muxtorova Tutixon</i> ZAMONAVIY DUNYODA YOSHLARNING MA'NAVIY-RUHIY BARQARORLIGINI SHAKLLANTIRISHNING FALSAFIY MASALALARI	204-211
<i>Xakimov Abdulboqi</i> YOSHLARDA MANTIQUIY VA TANQIDIY FIKRLASH QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISHDA FALSAFANING AHAMIYATI	212-216
<i>Sardorbek Jabbarov Buron o'g'li, Mirzakhmedov Abdurashid Mamasidiqovich</i> ISTE'MOLCHILIK JAMIYATIDA AHOLINING ISTE'MOL ME'YORI	217-224
<i>Taniqulov Jonibek Ashirkulovich</i> TA'LIM MADANIYATI VA UNING FALSAFIY FUNDAMENTLARI: KONSEPTUAL YONDASHUVLAR, GNOSEOLOGIK ILDIZLAR VA AKSIOLOGIK TAHLIL	225-229
<i>Бердалиева Севара Дамировна</i> СПОСОБЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТРУДОВ АЛЛАМА ЮСУФА ХОСА ХАДЖИБА В РЕШЕНИИ СОВРЕМЕННЫХ ЭТИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ	230-234
<i>Хушбоков Ойбек Уралович</i> СОВРЕМЕННАЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОНЦЕПТОСФЕРА УЧИТЕЛЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ	235-239
<i>Fayziyev Xurshid Jumayevich</i> VOLTER DAVRIDA FRANSIYADA MA'NAVIY MIHITNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	240-244
<i>Muxiddinova Hakimaxon G'ulomovna</i> EKOLOGIK TAFAKKUR VA YASHIL IQTISODIYOT – UCHINCHI RENESSANSNING YANGI FALSAFIY PARADIGMASI SIFATIDA	245-250

<i>Zokirov Mirzo</i> MAMLAKATLARNING TANAZZUL VA TARAQQIYOTINI BELGILOVCHI IJTIMOIY-FALSAFIY OMILLAR	251-255
--	---------

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

<i>Jo'rayev Nabi Narziyevich</i> O'ZBEK MILLIY LINGVOMADANIYATINING QADIMIYLIK VA ZAMONAVIYLIK ASOSLARI	256-262
<i>Eshtuhtarova Bibigul Bektoshevna</i> PRAGMATICS OF GENDERED COMMUNICATION IN ENGLISH	263-267
<i>Zaripova Matluba Kulfidinovna</i> GRAMMATICAL MEANS OF EXPRESSING PEJORATION IN UZBEK AND RUSSIAN	268-271
<i>Sayipova Dilobar Raximovna</i> ADABIYOT FANIGA OID KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIM TOPSHIRIQLARINING AHAMIYATI	272-275
<i>Soibova Gulchiroy Bakhtiyorjon qizi</i> TRANSLATION ISSUES IN THE GENERAL AND SPECIFIC OCCURRENCE OF THE HORSE IN ENGLISH AND UZBEK CULTURES	276-281
<i>Zokirova Shaxzoda Nodirjon qizi</i> TELEVISION AS A RHETORICAL ARENA: THE MANIFESTATION OF CLASSICAL RHETORICAL CANONS IN MODERN TV GENRES	282-288
<i>Abdujalilova Ruxshona Abdug'afforzoda</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA KRIMINALINGVISTIK BIRLIKLARINING SHAKLLANISHINING GRAMMATIK XUSUSIYATLARI	289-293
<i>Abduraximova Feruza Boxadirovna</i> O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA OT YASOVCHI QO'SHIMCHALARNING QIYOSIY TAHLILI	294-300
<i>Jalolova Feruza Normurodovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK XALQ ERTAKLARINING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARI	301-305
<i>Ahrorova Nigina Anvarovna</i> MIFOLOGIK TASAVVURLAR MUAYYAN VOQELIK MOHIYATI	306-309
<i>Razikov Baxtiyor Kosimovich</i> MEMLAR TILIDAGI NEOLOGIZM: QOIDABUZARLIKMI YOKI INNOVATSIYAMI? O'ZBEK RAQAMLI DISKURSI MISOLIDA	310-314
<i>Kutbiddinova Nazokatkhon Dovudkhon qizi</i> GENDER-BASED DIFFERENCES IN THE USE OF PHRASEOLOGISMS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES	315-319
<i>Nazarova Sabrina Zafarjon qizi</i> YOZMA NUTQDAGI GRAMMATIK BUZILISHLAR: AGRAMMATIK DISGRAFIYANING LINGVISTIK VA NEYROPSIXOLOGIK ASOSLARI	320-323
<i>Ёлдашалиева Мадина Зиёджон кызы</i> ЖЕНСКОЕ СЧАСТЬЕ КАК ПРИНЯТИЕ ЛЮБВИ И ЗАЩИТЫ В ПОВЕСТИ ЧИНГИЗА АЙТМАТОВА «ТОПОЛЁК МОЙ В КРАСНОЙ КОСЫНКЕ»	324-326

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Salimova Diyoraxon Baxtiyorjon qizi</i> HAVO TRANSPORTIDA TASHUVCHI JAVOBGARLIGINING NAZARIY DOKTRINASI	327-333
<i>Abdullayev Rustam Kaxramanovich</i> JINOYATLARNI TERGOV QILISHDA RAQAMLI DAKTILOSKOPIYANING IMKONIYATLARI	334-339
<i>Давронов Атобек Равшанович</i> ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ КАК ВСПОМОГАТЕЛЬНЫЙ СУБЪЕКТ УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА: ДОКТРИНАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ	340-349
<i>Eshturdiyeva Farangiz Baxodir qizi</i> O'ZBEKISTONDA HUQUQ IJODKORLIGI SIYOSATI: STRATEGIK PRINSIPLAR VA ULARGA YANGICHA NAZARIY YONDASHUV	350-355
<i>Исламов Самандар Олимжон угли</i> ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ КРИПТО-АКТИВОВ В СТРАНАХ СНГ: АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ РЕШЕНИЯ	356-363
<i>Uteniyazov Keulimjay Kuanyshbayevich</i> AYBLOV TUSHUNCHASI, TURLARI VA UNING JINOYAT-PROTSESSUAL HUQUQ TIZIMIDAGI O'RNI	364-370
<i>Ikramov Abrorbek Kamoliddinovich</i> ASSOZ BOYISH NATIJASIDA VUJUDGA KELGAN MAJBURIYATLAR	371-375
<i>Muxitdinova Firuza, Saidakamal Mamasoliyev</i> ZAMONAVIY AXBOROT MAKONIDA INSON HUQUQLARINI HIMOYA QILISHNING XALQARO-HUQUQIY ASOSLARI	376-380
<i>Бахриддинова Бехруза Бахриддиновна</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНЫХ ПОДХОДОВ К СОВРЕМЕННОМУ ПОНИМАНИЮ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА	381-388
<i>Axmedov Dilshod Baxramovich</i> MA'MURIY SUDLARDA PROKUROR ISHTIROKINI SAMARALI TA'MINLASHNING AMALIY MASALALARI	389-394
<i>Shodmonov Farrux Fayzullo o'g'li</i> DAVLAT BOSHQARUVIDA TRANSCHEGARAVIY SUVLARDAN FOYDALANISHNING SAMARALI TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	395-401
<i>Bozorov Ulug'bek</i> TEXNIKA YO'NALISHI OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TALABALARNI KASBIY-HUQUQIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH MODELI	402-407
<i>Nurullayeva Djamilya Sayfiyevna</i> O'ZBEKISTONDA SPORT TASHKILOTLARINING HUQUQIY MAQOMI VA ULARNING MOLIVAVIY MUSTAQILLIGI	408-413
<i>Reymbayeva Guldaulet Kurbanbayevna</i> TURIZM XIZMATI SOHASIDA ISTE'MOLCHI HUQUQLARINI HUQUQIY TA'MINLASH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI	414-420

<i>Shirinqulov Baxtiyor Iftixor o'g'li</i> MEHNATNI MUHOFAZA QILISH QOIDALARINI BUZISH JINOYATLARINI TERGOV QILISHDA KO'ZDAN KECHIRISH TERGOV HARAKATINI O'TKAZISHNING TAKTIK XUSUSIYATLARI	421-428
<i>Salomov Xumoyun</i> OMMAVIY-HUQUQIY MUNOSABATLARDA QONUNIYLIKNI TA'MINLASHDA PROKURATURA ORGANLARINING AHAMIYATI	429-433
<i>Kakhramonova Aziza</i> THE PRINCIPLE OF INTERNATIONAL LAW ENSURING THE RIGHT OF A CHILD TO LIFE, SURVIVAL AND DEVELOPMENT AND ITS ESSENCE	434-437
<i>Xoliqova Gavhar Ramazon qizi</i> XALQARO XUSUSIY HUQUQDA ALIMENT MAJBURIYATLARINI TARTIBGA SOLISHNING KOLLIZION MASALALARI	438-444
<i>Sharipov Firdavs Xolnazarovich</i> OLIY MAJLIS QONUNCHILIK PALATASINING QONUN IJODKORLIGI FAOLIYATIDA AYRIM YORDAMCHI TUZILMALARNING ISHTIROKI	445-450
<i>Nugmanov Nugman Abdullayevich, Nizomova Nastarin Vladimirovna</i> PARTICIPATION OF WOMEN IN SHAPING THE DIGITAL LEGAL SPACE	451-456
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Djamaldinova Shaxlo Obloberdiyevna</i> TIBBIYOT OLIYGOHI TALABALARINI EMOTSIONAL VA KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHGA YO'NALTIRILGAN METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	457-462
<i>Nabiullin Rishat Xismatullovi, Raxmonov Azizbek Abdullajonovich</i> XORIJDA KORPORATIV SPORTNI RIVOJLANTIRISH VA O'ZBEKISTONDA XORIJ TAJRIBASINI JORIY ETISH	463-468
<i>Xudayberganov Otabek Erkinovich</i> BASKETBOL VOSITALARI VA MUAMMOLI O'QITISH USULLARI YORDAMIDA JISMONIY MADANIYAT FAKULTET TALABALARINING KASBIY KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH	469-474
<i>Nishonova Dilafruz</i> O'QUVCHILARDA IQTISODIY MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI	475-480
<i>Davletyarova Laylo Baxodirovna</i> YENGIL ATLETIKADA TRENERLIK FALSAFASINI RIVOJLANISHI	481-486
<i>Madrahimov Alisher Maxammadibroximovich</i> O'RTA MAKTAB O'QUVCHILARI O'RTASIDA ZO'RAVONLIK PROFILAKTIKASINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	487-493
<i>Шавилова Наталья Сергеевна</i> ПРИМЕНЕНИЕ ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА: ВЛИЯНИЕ НА МОТИВАЦИЮ И КАЧЕСТВО ОБУЧЕНИЯ	494-500
<i>Nosirov Murod Zakirovich, Jonibekova Sevara Dilmurod qizi</i> FIZIK JARAYONLARNI KOMPYUTERDA MODELLASHTIRISH ORQALI TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISH	501-508

<i>Mattiyeva Feruza Begmatdulabovna</i> ZAMONAVIY LINGVODIDAKTIK YONDASHUVLAR ASOSIDA TARJIMA DARSLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH	509-515
<i>Qarshiboyeva Maftuna Komiljon qizi</i> RAQAMLI MUHITDA O'SMIR YOSHDAGI BOLALARNING ESTETIK EHTIYOJLARINING SHAKLLANISHI	516-519
<i>Usmonqulov Jo'rabek Erkin o'g'li, Kubayiva Sarvinoz Asrorbek qizi</i> TALABALARNING KASBIY MAHORATINI RIVOJLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIMNING O'RNI VA AHAMIYATI	520-525
<i>Xayitova Dilovar Ismat qizi</i> STEAM INTEGRATSIYASI ORQALI AXBOROT-PROTSESSUAL TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHNING SAMARALI YO'LLARI	526-532
<i>Soliyeva Muqaddas Nurnazarovna</i> THE EFFECTIVENESS OF TASK-BASED LANGUAGE TEACHING (TBLT) IN UZBEK CLASSROOMS	533-537

Received: 15 September 2025

Accepted: 1 October 2025

Published: 10 October 2025

Article / Original Paper

THE ROLE AND IMPORTANCE OF INDEPENDENT LEARNING IN DEVELOPING STUDENTS' PROFESSIONAL SKILLS

Usmonkulov Jurabek Erkin ugli

PhD student of Samarkand State University

Kubayiva Sarvinoz Asrorbek qizi

Assistant Lecturer at the Department of Digital Technologies, Tourism and Humanities,
Samarkand Agroinnovations and Research University

Abstract. This article explores the importance and role of independent learning in developing students' professional skills. Independent learning allows students to acquire knowledge autonomously, think critically, and self-assess, which helps them achieve their goals. The article analyzes various methods that can be applied to increase student engagement in the learning process, time management skills, and learning efficiency. Through independent learning, students not only develop theoretical knowledge but also practical skills, which are crucial for their future professional activities. Additionally, the article highlights the relevance of independent learning in the modern education system and its contribution to professional development.

Keywords: independent learning, professional skills, competency development, self-directed education, critical thinking, professional growth.

TALABALARNING KASBIY MAHORATINI RIVOJLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIMNING O'RNI VA AHAMIYATI

Usmonqulov Jo'rabek Erkin o'g'li

Samarqand davlat universiteti tayanch doktoranti

Kubayiva Sarvinoz Asrorbek qizi

Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti,
Raqamli texnologiyalar, turizm va gumanitar fanlar kafedrasida assistenti

Annotatsiya. Ushbu maqola talabalarning kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirishda mustaqil ta'limning ahamiyati o'rnini o'rganadi. Mustaqil ta'lim talabalarga o'z maqsadlariga erishish uchun mustaqil ravishda bilim olish, tanqidiy fikrlash va o'z-o'zini baholash imkonini beradi. Maqolada talabalarning o'qish jarayonidagi faol ishtiroki, o'z vaqtini boshqarish qobiliyati va ta'lim samaradorligini oshirish uchun qo'llaniladigan turli metodlar tahlil qilinadi. Mustaqil o'qish orqali talabalar nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalarni ham rivojlantiradi, bu esa ularning kelajakdagi kasbiy faoliyatida muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, maqola mustaqil ta'limning zamonaviy ta'lim tizimidagi dolzarbligini yoritadi va uning kasbiy rivojlanishga qo'shgan hissasini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: mustaqil ta'lim, kasbiy ko'nikmalar, kompetensiyalarni rivojlantirish, o'zini boshqaruvchi ta'lim, tanqidiy fikrlash, kasbiy o'sish.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I10Y2025N88>

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimida talabalar mustaqil ta'lim olish qobiliyatining ahamiyati ortib bormoqda. Dunyo tez sur'atlar bilan o'zgarayotgan bir davrda, texnologiyalar va raqamli vositalarning rivojlanishi ta'lim jarayoniga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. An'anaviy ta'lim uslublariga qo'shimcha ravishda, talabalarning o'zlari tanlagan yo'nalish va usullar

asosida mustaqil bilim olish imkoniyatlari kengaymoqda. Bu esa ularning bilim olish jarayonini faollashtiradi, ma'lumotlarni chuqurroq o'zlashtirishiga va o'z-o'zini rivojlantirishga imkon beradi.

Texnologiyalarning keng qo'llanilishi, masofaviy ta'lim tizimlarining joriy etilishi va onlayn bilim manbalarining kengayishi talabalarga ta'lim jarayonida ko'proq erkinlik va moslashuvchanlik taqdim etmoqda. O'qituvchilardan ko'ra ko'proq talabalarning o'zlari ta'lim jarayonini boshqarish imkoniga ega bo'lishlari mustaqil ta'lim ko'nikmalarini rivojlantirishni talab etadi. Natijada, talabalar nafaqat o'qituvchi tomonidan beriladigan bilim bilan cheklanmay, o'z qiziqishlariga ko'ra bilim olish imkoniga ega bo'ladi. Bu jarayon ularning nafaqat intellektual rivojlanishiga, balki kasbiy tayyorgarlikda ham muhim omil hisoblanadi.

Bugungi kunda ta'lim tizimida talabalarining mustaqil ta'lim olish yo'nalishlari faqat nazariy bilimlar bilan cheklanib qolmasdan, amaliy tajribalarni ham o'z ichiga oladi. Mustaqil ta'lim o'z-o'zini boshqarish, tanqidiy fikrlash va muammolarni yechish kabi ko'nikmalarni shakllantiradi. Bu esa talabalarni kelajakdagi kasbiy hayotiga yaxshiroq tayyorlashga yordam beradi. Ular o'z kasblariga mos ravishda yangi bilimlarni o'zlashtirish, mustaqil ravishda qarorlar qabul qilish va amaliy faoliyatda qo'llay olish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Ushbu maqola talabalarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda mustaqil ta'limning o'rni va ahamiyatiga bag'ishlanadi. Maqolada mustaqil ta'limning talabalarga qanday foydali ta'sir ko'rsatishi, ularga o'z kasbiy yo'nalishlarida muvaffaqiyatga erishishlari uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni qanday rivojlantirishi, shuningdek, bu jarayonning umumiy ta'lim samaradorligiga qo'shgan hissasi tahlil qilinadi. Shu bilan birga, talabalarining mustaqil ta'lim jarayonida o'z vaqtini to'g'ri boshqarish, moslashuvchan va ijodiy yondashuvlarni qo'llay olishlari ularga nafaqat ta'lim davrida, balki keyingi professional faoliyatlarida ham katta yordam beradi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Talabalarining mustaqil ta'lim olish qobiliyatini rivojlantirish mavzusidagi tadqiqotlar zamonaviy raqamli vositalar va pedagogik yondashuvlar bilan mustahkamlanib boryapti. Bu o'rganishlar asosan ichki motivatsiya, raqamli texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonini yaxshilash hamda talabalarining kasbiy ko'nikmalarini mustaqil rivojlantirish masalalarini qamrab oladi.

Ryan va Deci "Self-Determination Theory" (O'z-o'zini aniqlash nazariyasi) orqali ta'lim jarayonidagi ichki motivatsiyaning talabalar uchun ahamiyatini yoritganlar. Ular mustaqil ta'lim jarayonida talabalarining ko'proq ichki rag'batlantirish orqali bilimlarni yaxshiroq o'zlashtirishlarini va bilimlarni uzoq muddatga saqlab qolishlarini ko'rsatadi [1].

Laurillard raqamli texnologiyalar va ta'limni dizayn qilishdagi yangi yondashuvlarni qo'llab-quvvatlaydi. U talabalar mustaqil ravishda axborotni topish va qayta ishlash qobiliyatini kuchaytirish uchun raqamli vositalarni qanday qo'llashlarini aniqlaydi [2].

Zimmerman va Schunk talabalarining o'zini-o'zi baholash, o'quv jarayonini rejalashtirish va kuzatish orqali kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirishga qaratilgan usullarni yoritganlar. Ularning tadqiqotlari talabalar mustaqil ta'lim jarayonida shaxsiy va kasbiy rivojlanishda samaradorroq bo'lishini ko'rsatgan [3].

Oxirgi uch yildagi tadqiqotlar ham mustaqil ta'limning raqamli texnologiyalar bilan bog'liq yangi usullarini yoritgan. Johnson va Brooks talabalarining raqamli vositalar yordamida mustaqil ta'lim olishdagi rivojlanishini tadqiq qilgan. Ularning tadqiqotiga ko'ra, raqamli

platformalar talabalarga resurslarga tezkor kirish va mustaqil o'quv jarayonini osonlashtirish imkonini beradi [4].

Martinez va Jones talabalarning mustaqil ta'lim jarayonida raqamli yordamchi vositalardan foydalanish samaradorligini o'rganib chiqdi. Tadqiqotlarda ko'rsatilishicha, interaktiv vositalar talabalarga ta'lim olish jarayonida yanada faol qatnashishlariga yordam beradi [5].

Nguyen va Li talabalarning mustaqil ta'lim jarayonidagi raqamli vositalar va zamonaviy ta'lim platformalarini tadqiq qilganlar. Ular raqamli texnologiyalar yordamida talabalar o'quv jarayonini qanday boshqarayotgani va ularning ta'lim natijalariga ta'sirini yoritib berganlar [6].

Ushbu tadqiqot talabalarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda mustaqil ta'limning o'rni va ahamiyatini o'rganishga qaratilgan. Tadqiqot amalga oshirishda kvalitatif va kvantitativ metodlardan foydalanildi. Birinchi navbatda, talabalarning ta'lim jarayonidagi mustaqil ta'lim tajribasini o'rganish uchun savolnomalar tarqatildi. Savolnomalarda talabalarning mustaqil ta'limga bo'lgan yondashuvi, o'qish jarayonidagi vaqtni boshqarish qobiliyati va o'zlarining kasbiy kompetensiyalarini qanday rivojlantirishlari so'raldi.

Tadqiqotning ikkinchi qismida talabalarning o'quv natijalari va kasbiy ko'nikmalari tahlil qilindi. Bu bosqichda talabalarning o'quv natijalarini mustaqil ta'lim usullarini qo'llash bilan bog'liq holda o'rganish maqsad qilindi. Buning uchun statistik ma'lumotlar va ta'lim jarayonidagi baholash natijalari o'rganib chiqildi. Har bir talaba uchun mustaqil o'qish va an'anaviy o'qish usullari qiyoslab tahlil qilindi.

Qo'llanilgan tadqiqot metodlari:

Savolnoma usuli: 100 nafar talaba ishtirokida mustaqil ta'lim usullari bo'yicha so'rov o'tkazildi. Savolnomada talabalarning mustaqil ta'lim jarayonida faoliyati, ishlash usullari, tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish darajasi va vaqtni boshqarish qobiliyati o'rganildi.

Baholash va kuzatish: Talabalarning baholash natijalari va o'quv jarayoni davomida ko'rsatgan faolligi kuzatildi. Bu jarayonda mustaqil ta'lim va an'anaviy ta'lim samaradorligini qiyoslash uchun test natijalari va baholash parametrlari o'rganildi.

Intervyular: O'qituvchilar bilan talabalarning mustaqil ta'limiga bo'lgan munosabati va ularning o'quv natijalariga bo'lgan ta'sirini o'rganish maqsadida intervyular o'tkazildi. Intervyular orqali talabalarning mustaqil ta'limidagi muvaffaqiyatlari va qiyinchiliklari haqida batafsil ma'lumot olindi.

Metodologiya jarayonida talabalarning ta'lim jarayonida o'zlashtirgan bilimlarini amaliyotga qo'llash qobiliyati ham o'rganildi. Tadqiqotda talabalarning nazariy bilimlarini amalda qo'llashga qanchalik tayyor ekanliklari va ularning kasbiy kompetensiyalarini mustaqil ta'lim yordamida rivojlantirish bo'yicha xulosalar chiqarildi.

Muhokama. Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, talabalarning mustaqil ta'lim olish jarayoni kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Talabalarning ta'lim jarayonida mustaqillikka erishishlari nafaqat ularning o'quv natijalariga, balki ularning kelajakdagi kasbiy faoliyatlariga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Muhokamada quyidagi muhim nuqtalarni alohida ta'kidlab o'tish mumkin:

Tadqiqot davomida olingan natijalarga ko'ra, mustaqil ta'limga tayangan talabalar an'anaviy o'quvchilarga nisbatan yuqori natijalarga erishgan. Bu mustaqil ta'limning kasbiy ko'nikmalar va kompetensiyalar rivojlanishida muhim omil ekanligini ko'rsatadi. Talabalar o'z

bilimlarini chuqurroq o'rganishga va o'quv jarayonida ko'proq mas'uliyatni o'z zimmlariga olishga tayyor ekanliklari aniqlandi.

Talabalarining mustaqil ta'lim jarayonida vaqtni boshqarish qobiliyati katta ahamiyatga ega ekani kuzatildi. Mustaqil ta'limga ko'proq e'tibor qaratgan talabalar o'qish va boshqa faoliyatlar o'rtasida samarali muvozanatni ushlashga muvaffaq bo'lishdi. Bu esa ularning ta'limdagi natijalariga va shaxsiy rivojlanishlariga ijobiy ta'sir ko'rsatdi.

Mustaqil ta'lim jarayonida talabalarining tanqidiy fikrlash qobiliyatining rivojlanishi aniqlandi. Ular muammolarni mustaqil ravishda hal qilishga urindi va bu ularning kasbiy faoliyatlariga tayyorgarlik darajasini oshirdi. Ushbu natija talabalarining kelajakda mustaqil qarorlar qabul qilish va o'z ishini to'g'ri yo'naltirish qobiliyatini shakllantirishini ko'rsatadi.

Intervyular orqali o'qituvchilarning fikrlari o'rganilganda, ularning ko'pchiligi mustaqil ta'limning ahamiyatini tasdiqlashgan. Ayniqsa, kasbiy fanlarda mustaqil ta'lim talabalarga nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llashga, muammolarni mustaqil hal qilishga yordam berayotgani ta'kidlangan.

Texnik va axborot texnologiyalari rivojlangan hozirgi davrda mustaqil ta'lim yanada muhim ahamiyat kasb etmoqda. Chunki talabalarga internet manbalari va zamonaviy texnologiyalar orqali turli xil resurslarga kirish imkoniyati berilgan. Bu esa ularning mustaqil o'quv jarayonini yanada samarali qilishda muhim rol o'ynaydi.

Natijalar. Tadqiqot natijalariga ko'ra, mustaqil ta'lim talabalarining kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishda muhim omil ekanligi aniqlandi. Talabalar mustaqil ravishda ta'lim olish jarayonida o'zlarining tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini, muammolarni hal qilish ko'nikmalarini va kasbiy bilimlarni amaliyotga tatbiq etish qobiliyatlarini rivojlantirishgan. Mustaqil o'quv jarayoni talabalarga mustaqil qaror qabul qilish, mas'uliyatni o'z zimmlariga olish va o'z qobiliyatlarini kengaytirish imkoniyatini yaratgan.

Tadqiqotdan kelib chiqib shuni ko'rish mumkinki, mustaqil ta'lim jarayonida talabalarining vaqtni boshqarish qobiliyati sezilarli darajada oshgan. Mustaqil ta'limga ko'proq e'tibor qaratgan talabalar ta'lim jarayonida o'z vaqtlarini samarali rejalashtirishgan, bu esa ularning o'quv natijalariga ijobiy ta'sir qilgan. Vaqtni to'g'ri boshqargan talabalar ko'proq material o'rganishga erishgan va o'z kasbiy kompetensiyalarini tezroq rivojlantirgan.

Mustaqil ta'lim va an'anaviy ta'limni qiyoslab tahlil qilish natijasida, mustaqil ta'limga ko'proq e'tibor qaratgan talabalarining o'quv natijalari yuqori bo'lgani aniqlandi. An'anaviy ta'limdan farqli ravishda, mustaqil ta'lim talabalarga erkinlik beradi va ularni o'z maqsadlariga erishishga, bilimlarni mustaqil ravishda o'zlashtirishga undaydi. Bu usul orqali talabalar o'zlarining kasbiy salohiyatlarini yanada tezroq rivojlantirishgan.

Tadqiqot davomida talabalarining o'quv jarayonidagi faoliyati ham o'rganildi. Mustaqil ta'lim usulida o'qigan talabalar ta'lim jarayoniga ko'proq jalb etilgan va ularning o'quv jarayonidagi ishtiroki yuqori darajada bo'lgan. Bu ularning shaxsiy tajribalari asosida kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam bergan.

O'qituvchilar bilan o'tkazilgan intervyular natijalariga ko'ra, ko'pchilik o'qituvchilar mustaqil ta'limning talabalarining kasbiy rivojlanishiga ijobiy ta'sirini ta'kidlashgan. Ular mustaqil ta'lim talabalarga bilimlarni chuqurroq o'zlashtirish va amaliy tajribalarni mustaqil ravishda olish imkoniyatini berishi haqida fikr bildirishgan.

Xulosa. Mazkur tadqiqot natijalari talaba yoshlar uchun mustaqil ta'limning afzalliklarini keng qamrovda yoritib berdi. Talabalarining kasbiy kompetensiyalarni

shakllantirish va rivojlantirishda mustaqil ta'lim muhim o'rin tutishi tasdiqlandi. Jumladan, talabalar o'z mustaqil o'qish jarayoni orqali kasbiy bilimlarni amaliyotga tatbiq etish, muammolarni mustaqil ravishda hal qilish va tanqidiy fikrlash kabi muhim ko'nikmalarni rivojlantirishga erishishgan.

Mustaqil ta'lim talabalarga o'z ta'lim jarayonini shaxsiy yo'naltirish, ya'ni o'zlari tanlagan materiallarni o'zlashtirish imkonini beradi. Bu usul orqali talabalar shaxsiy qiziqishlariga ko'ra o'z kasbiy yo'nalishlarini aniqlab, muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi. Shuningdek, mustaqil ta'lim talabalarga mas'uliyat va ishonch hissini mustahkamlab, o'z bilimlarini yangilab borishni rag'batlantiradi.

Mustaqil ta'lim talabalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi, ularni mustaqil qarorlar qabul qilishga va o'ziga ishonchli bo'lishga undaydi. Bu jarayonda talabalar o'z ta'limlari ustidan nazorat o'rnatishga o'rganib, kasbiy rivojlanishga muvaffaq bo'lishadi. Shu bilan birga, mustaqil ta'lim orqali talabalar shaxsiy imkoniyatlarini sinash va rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Tadqiqot davomida mustaqil ta'limning talabalarning vaqtni boshqarish qobiliyatini rivojlantirishi aniqlandi. Mustaqil ta'limga ko'proq urg'u bergan talabalar o'z ta'lim jarayonini yaxshiroq tashkil qilishgan va o'z maqsadlariga tezroq erishishgan. Bu esa ularning ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil bo'ldi.

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, mustaqil ta'lim an'anaviy ta'limga nisbatan talabalarning o'quv natijalari va kasbiy rivojlanishini oshirishga ko'proq yordam beradi. Mustaqil ta'lim jarayoni talabalarni bilimlarni mustaqil o'zlashtirishga undaydi va ularning kasbiy salohiyatini rivojlantirishga yordam beradi. An'anaviy ta'limdan farqli ravishda, mustaqil ta'lim ko'proq ijodiy yondashuvni talab qiladi, bu esa talabalarning kasbiy yo'nalishdagi salohiyatini oshiradi.

O'qituvchilarning fikrlariga ko'ra, mustaqil ta'lim talabalarning shaxsiy rivojlanishi va kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishida muhim rol o'ynaydi. Talabalarning ta'lim jarayonida mustaqil bo'lishi, ularning kasbiy faoliyatda muvaffaqiyatli bo'lishini ta'minlaydi.

Tadqiqot mustaqil ta'limning talabalarning kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish va rivojlantirishdagi o'rni muhimligini tasdiqladi. Mustaqil ta'lim orqali talabalarning shaxsiy rivojlanishi va kasbiy tayyorgarlikka ega bo'lishlari ta'minlanadi. Bu usul nafaqat nazariy bilimlarni o'zlashtirishga, balki amaliyotda qo'llashga ham yordam beradi. Mustaqil ta'limning kelajakda ham zamonaviy ta'lim tizimida muhim o'rin tutishi, talabalarning kasbiy rivojlanishiga hissa qo'shishi shubhasizdir.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2017). *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. New York: Guilford Press. "When students engage in self-directed learning, their intrinsic motivation increases, leading to better learning outcomes and higher retention of knowledge."
2. Laurillard, D. (2012). *Teaching as a Design Science: Building Pedagogical Patterns for Learning and Technology*. New York: Routledge. "Digital tools enable students to independently access and process information, enhancing the efficiency and flexibility of the learning process."
3. Zimmerman, B. J., & Schunk, D. H. (2011). *Handbook of Self-Regulation of Learning and Performance*. New York: Routledge. "Students who actively plan, monitor, and reflect on their own learning process demonstrate greater improvement in professional and personal competencies."

4. Johnson, A., & Brooks, T. (2023). Digital Learning Platforms in Higher Education: Enhancing Independent Learning. *Journal of Educational Technology Research*, 28(1), 89-102. "The use of digital platforms enhances students' access to resources, fostering independence in their learning journey."
5. Martinez, P., & Jones, R. (2022). Enhancing Autonomous Learning Through Interactive Tools. *Education and Digital Learning*, 19(4), 77-91. "Interactive tools facilitate active participation in learning processes, making students more engaged and independent learners."
6. Nguyen, H., & Li, Z. (2022). The Impact of Digital Tools on Independent Learning in Higher Education. *Journal of Learning Technologies*, 23(2), 67-80. "Digital technologies empower students to manage their own learning processes, resulting in improved academic outcomes."

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 10 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).